

Recull de records de l'any 1959 (VIII)

Aparell de ràdio dels anys cinquanta del segle passat.

Benvolguts lectors del CELSONA, l'any 1959 la ràdio, el mitjà de comunicació per excel·lència, era omnipresent en la majoria de les llars del nostre país, les quals començaven a notar que el seu poder consumidor millorava lentament, tot i que -aquell any- la televisió començà a ocupar-hi, també, espai i temps.

Essent així, del 25 al 27 de setembre, **Ràdio Nacional d'Espanya i Televisió Espanyola** s'agermanaren i s'apuntaren un gran èxit amb l'emissió en directe del **Primer Festival de la Cançó Mediterrània**, que comptava amb el suport de l'Ajuntament de Barcelona.

Se celebrà al **Palau d'Esports** de la capital catalana tot coincidint amb les festes de la Mercè. Hi participaren intèrprets de diversos països mediterranis i fou presentat per **Federico Gallo, Laura Valenzuela i Alberto Closas** que el tancà interpretant la cançó **Mariona**, amb lletra del poeta català **Joan Oliver** i música de **Miquel Xicota**.

El públic present a l'acte, que era qui havia d'atorgar les puntuacions als cantants, va concedir el primer i segon premis al cantant italià **Claudio Villa** amb *Binario* i *Ti chiamerò Marina* respectivament. El tercer lloc, però, fou per a l'actriu catalana **Mary Santpere** amb la cançó **Mare nostrum (Ola, ola, ola, no vengas sola)** -música del compositor Augustó Algueró, i lletra de Gasà i Guardia-, de la qual us he anotat un bocinet al començament del

*“Ola, ola, ola, ola, / no vengas sola.
Ola, ola, ola, ola, / ven con mi amor.
Oh mare nostrum, / tan azul de mirarte en el cielo,
los que tienen amores y anhelos / un mensaje te quieren confiar.
Oh mare nostrum, / aunque lejos tu tierra y la mía,
están juntas porque noche y día / las unen las olas del mar”.*

Claudio Villa, guanyador del Primer Festival de la Cançó Mediterrània, any 1959

Mary Santpere, actriu catalana, quedà en tercer lloc al Primer Festival de la Cançó Mediterrània, any 1959, amb la cançó *Mare nostrum (Ola, ola, ola)*. Arxiu M. Riu.

present recull i que molts de nosaltres recordem cantada, però, per **Pepa Flores “Marisol”** que l'any 1961 la popularitzà en la pel·lícula “*Ha llegado un Ángel*”.

Bé, clouré els records d'aquell esdeveniment musical de l'any 1959 remarcant que una altra de les cançons finalistes fou *Les velles places de Barcelona -amb aires de sardana-*, puix -malgrat el règim franquista imperant a l'època- al Festival de la Canción del Mediterráneo no es començaria a prohibir la interpretació de cançons en català fins l'any 1964.

I parlant de cançons recordaré que als anys cinquanta era freqüent sentir cantussejar la següent tornada d'una cançó colombiana: “*Se va el caimán, se va el caimán, se va para Barranquilla*”.

D'igual manera puc ben dir que per aquests contorns era molt conegut en **Rosend Capdevila**, però no pel seu nom de pila, sinó pel sobrenom “**Caimán**”, el qual potser tenia alguna cosa a veure amb la tornada esmentada.

El **Rosend** era una persona ben peculiar que molts recordem associada a les nostres pors d'infantesa. A vegades, quan les nenes sortíem de “monges” ens empaitava, encara que en veure'l no haguéssim baladrejat “**Caimán**”, la qual cosa no deixàrem pas de fer, però, en un moment o altre de la nostra escapada, ja que era habitual que **la canalla i jovenalla de Solsona** cridés el renom “**Caimán**” en veure el Rosend en algun dels carrers o places de la ciutat.

Llavors, ben poques coses sabia de qui sols coneixia pel renom **Caimán** i que tant m'espantava trobar. Ara, però, als records que en guarda la meua memòria i la d'altres persones que me'ls han contat, hi podré afegir l'acurada informació que gentilmente me n'ha facilitat el bon amic **Marcel Ribera** de la vila d'Oliana que, com molts de vosaltres sabeu, és col·laborador setmanal del Celsona. Som-hi!

Sembla que la família del **Caimán** era originària del llogarret de Bóixols (Pallars Jussà, al límit de l'Alt Urgell) però, a causa de l'escassetat de recursos econòmics que tenia,

Primer Festival de la Cançó Mediterrània, any 1959, Palau d'Esports de Barcelona (foto extreta del llibre 50! Anys TVE Catalunya, any 2009).

Marisol (Pepa Flores) protagonista de la pel·lícula “*Ha llegado un Ángel*” (1961), en la qual popularitzà la cançó *Mare nostrum (Ola, ola, ola)*.

Rossend Capdevila (Caimán) amb una pipa de les que feia amb fusta. Arxiu Marcel Ribera.

en marxà amb el desig de poder-los millorar.

Després, **visqué molts anys en una casa vora l'església parroquial de Sant Andreu d'Oliana** i del col·legi de les religioses de la Sagrada Família, des del patí del qual els escolars enjogassats cridaven "Caimán" fins que el Rossend treia el cap per la finestra i ells s'escapaven cap dins l'edifici de l'escola. Aquests crits i corredisses eren ben freqüents també, però, en qualsevol carrer o plaça de la vila. Per tant, es podria dir, doncs, que **el comportament del Rossend i de la mainada era per l'estil a Solsona i a Oliana**.

Tot i tenir habitatge en aquella vila, però, el Rossend es desplaçava ben sovint a Solsona. Hi ha qui recorda que hi solia visitar el Sastre Planes i dormir en **una barraca prop de la casa de pagès Cal Miró** que -si la trobava ocupada per algun captaire, però,- s'enfadava molt i el feia fora sense cap mirament. Segurament pel fet que fumava, a vegades calava foc al fenàs d'aquells verals i, encara que cuitava a apagar-lo, no podia evitar que el fum s'enlairés cap al cel i alertés les mestresses de les cases veïnes que exclamaven "**el Caimán ja ha calat foc!**".

Sovint, també, però, feia cap a la gran i fosca entrada del **casalot del carrer de St. Nicolau** conegut amb el nom de Ca l'Ar-ramassador Cases, **on potser es resguardava de la cridòria de la canalla, del fred...**

Dit tot això, heus aquí

un breu resum de la vida d'aquest personatge, gràcies a la informació rebuda de l'esmentat **Marcel Ribera**, puix -certament- n'és ben mereixedora:

El que feia posar de més mal humor al Rossend Capdevila era que la quitxalla li cridés "**Caimán**". Perdia els estreps completament i els perseguia, no en solia agafar mai cap, però si ho feia malament rai.

Com tot ésser humà, necessitava relacionar-se amb altres persones, però no se li'n solia acostar cap perquè no era gens sociable. Tenia molt mal humor i -encara que no li haguessin fet o dit cap mala cosa- a vegades les insultava amb paraules gruixudes.

Sempre vestia la mateixa roba bruta -l'americana era llustrosa de porqueria-, desprenia mala olor i **portava una barba mal cuidada que solia causar esglai**.

Era, però, **molt hàbil treballant la fusta**. Vora la font de la carretera o en qualsevol racó d'Oliana, amb un ganivet pallarès, feia **boniques pipes per a fumar**, amb la venda de les quals guanyava algun calé. També, dedicava temps a **buscar tòfones i fòssils** i -quan calia- s'ho venia, però tot i així passava molta gana.

Li agradaven molt els animals. Sempre tingué bona cura que els gats d'Oliana no passessin gana. Si en portar-los menjar veia que en faltava algun, es preocupava per saber què li havia passat i es dolia de debò si arribava a saber que li havien fet alguna malifeta.

Per desplaçaments llargs **se servia d'una moto** i en aparcar-la posava una cadena ben gruixuda a les rodes tancada amb un "candau".

En la seva llar d'Oliana no hi va fer mai obres, durant anys hi hagué una gran esquerdada en una paret, i hi passava el fred per

tot arreu, al qual el Rossend plantava cara **feint foc amb una mica de llenya o cremant papers de diari**. Com he dit abans, **hi vivia molt pobrament**, tot i que sembla que els darrers anys cobrava una petita pensió.

L'Ajuntament d'Oliana l'avisà més d'una vegada del mal estat d'aquella casa, però ell anava a la seva i no en feia cap cas. Finalment, a la força, **el portaren al geriàtric de la vila** i, ben aviat, **enderrocaren casa seva**.

A la primeria, alguna vegada sortia del geriàtric i anava on havia estat casa seva. Allí, palplantat, pronunciava tota mena d'improperis contra l'Ajuntament per haver-la fet enderrocar.

Al present, el Rossend no resideix a Oliana, i ni el Marcel ni jo no sabem on para.

Acabo el relat d'aquests bocins de vida remarcant amb goig que, per sort, **hi hagué persones que procuraren tractar el Rossend amb molta cura i ajudar-lo si ho permetia**. No li feren mai vores ni el menysprearen, de la qual cosa s'adonava i **agraïa a la seva manera**, i per la qual cosa els demostrava certa confiança. Com a exemple del que acabo d'escriure comentaré que una d'aquestes persones és el Marcel Ribera, al qual de temps en temps el Rossend confiat demanava li fotografiés peces de fusta que havia fet i guardava. Les hi portava embolicades en paper de diari de color groc o negre i algun cop ple d'oli, però satisfet d'haver creat aquelles petites obres d'art. En acabar la sessió fotogràfica, agraït volia pagar el treball del Marcel, però aquest -sabedor que el **Rossend la passava magra de debò**- li deia que era un regal.

I vet aquí que poso punt i final al vuitè recull de records de l'any 1959 recordant que, 15 anys després, el músic i cantautor català **Lluís Llach** cantà "**Jo no estimo la por, ni la vull per a demà, / no la vull per a avui, ni tampoc com a record**". Poètiques paraules, de les quals em serveixo per dir-vos que **no vull més com a record la por** que als meus anys d'infantesa vaig tenir al Rossend Capdevila -**Caimán**-, al qual ara veuria amb uns altres ulls, procuraria saber-lo tractar i, si escaigués i ho permetés, ajudar.

Fins a una altra, lectors del **CELSONA** i: **PER MOLTS ANYS** puix, el proper dilluns dia 4 d'abril, el **CELSONA** compleix 14 anys, de la qual cosa també felicito molt merescudament el director, el personal de redacció, edició, textos i publicitat i, és clar, tots els col·laboradors!!!

Dues pipes de fusta fetes per Rossend Capdevila i regalades a un solsoní. Arxiu familiar Joan Riu.